

Verlag AI iftar

Samen werken aan gezondheids(recht)vaardige AI

Datum
17 maart 2026

Onderwerp
Gezondheids(recht)vaardige AI

Door
**Anke van Dam, Naima Abouri,
Coryke van Vulpen, Maartje
Vogelaar en Eline Heemskerk**

Op dinsdag 17 maart organiseerde Pharos de iftarbijeenkomst 'Gezondheids(recht)vaardige AI'. De avond vond plaats tijdens de Week van de Gezondheidsverschillen (16 t/m 19 maart 2026), waarin het thema *'Toegang tot zorg voor iedereen, ook digitaal'* centraal stond. Een passend moment, want terwijl AI in rap tempo zijn weg vindt in de zorg—van apps en chatbots tot ondersteuning bij diagnoses—blijft een cruciale vraag hangen: Voor wie werkt deze technologie eigenlijk? En wie dreigt er buiten de boot te vallen?

Pharos bracht daarom taalambassadeurs, sleutelpersonen, zorgprofessionals, en AI-experts van verschillende universiteiten en hogescholen samen om te verkennen hoe AI kan bijdragen aan gelijke kansen op gezondheid.

De avond vond plaats in het Syrische restaurant **Camelia in Utrecht**, waar ontmoeting, reflectie en inhoud op een natuurlijke manier samenkwamen.

1.1 Doel van de bijeenkomst: een gedeelde basis leggen

Het doel van deze iftar was om een **eerste verkenning** te doen voor een **onderzoeks- en beleidsagenda** over gezondheids(recht)vaardige AI.

Samen wilden we helder krijgen:

- Welke kansen AI biedt om gezondheidsverschillen te verkleinen;
- Welke risico's er zijn dat AI gezondheidsverschillen juist vergroot;
- Welke kennis en samenwerking nodig zijn om te voorkomen dat mensen niet bereikt worden.

1.2 Gespreksrondes vol inzichten

Gedurende de avond vonden drie gespreksrondes plaats waarin verschillende vragen centraal stonden:

- *Wat kan AI bijdragen aan het verkleinen van gezondheidsverschillen?*
- *Welke kennis hebben we nog nodig om AI eerlijk en effectief in te zetten?*
- *Welke samenwerkingen zijn essentieel om te voorkomen dat AI bestaande ongelijkheid vergroot?*

1.3 Belangrijkste inzichten van de avond

1.3.1 **1. Begin bij de vraag: wat heeft de zorg écht nodig?**

AI moet geen doel op zich zijn. Een terugkerende oproep was om beter te kijken naar de behoeftes in de zorg: **Wat willen we dat AI doet? En wat moet juist door mensen gedaan blijven worden?** AI is niet altijd een geschikte vervanging voor menselijk contact of professionele beoordeling.

1.3.2 **2. Ontwikkel AI samen met de eindgebruikers**

Of het nu gaat om patiënten, zorgvragers, taalambassadeurs, sleutelpersonen of zorgprofessionals: **betrek hen vanaf het begin** bij het ontwerp en de toetsing van AI-toepassingen. Niet achteraf, maar vanaf de allereerste fase.

1.3.3 **3. Zorg voor inclusieve en diverse data**

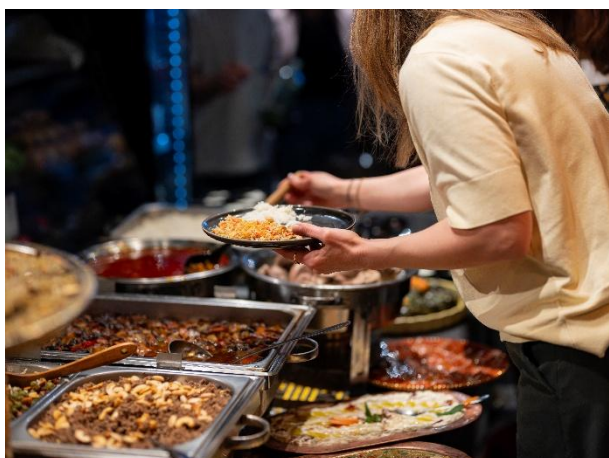
Om tot eerlijke en relevante adviezen te komen, moeten datasets álle groepen in de samenleving weerspiegelen. Dat betekent dat ook mensen die moeilijk bereikt worden, vaak niet reageren op vragenlijsten of minder zichtbaar zijn in onderzoek, actief moeten worden meegenomen.

1.3.4 **4. Houd AI begrijpelijk, toegankelijk en gebruiksvriendelijk**

Als toepassingen worden ontwikkeld vanuit taalvaardigheid, cultuur en leefwereld van gebruikers, worden ze niet alleen **gezondheidsvaardig**, maar ook **gezondheidsrechtvaardig**.

1.3.5 **5. We hebben een gedeelde verantwoordelijkheid**

Ontwikkelaars, beleidsmakers, zorgprofessionals, onderzoekers én ervaringsdeskundigen moeten samen optrekken om te zorgen dat AI niet bijdraagt aan groeiende gezondheidsverschillen.

1.4 De Iftar als startpunt

De AI Iftar voelde als een betekenisvolle eerste stap in een bredere beweging om AI eerlijker en inclusiever te maken.

De komende maanden werkt Pharos aan:

- Een **whitepaper** met de belangrijkste inzichten;
- Vervolgbijsessies rond onderzoeks- en beleidsvragen;
- Een netwerk van partners die willen werken aan gezondheids(recht)vaardige AI;
- Het bundelen van praktijkervaring en onderzoek om risico's tijdig te herkennen.

Het uiteindelijke doel is helder: we willen komen tot een breed gedragen onderzoeks- en beleidsagenda die voorkomt dat AI gezondheidsverschillen vergroot en die bijdraagt aan gelijke kansen op gezondheid—ook digitaal.

Pharos bedankt alle deelnemers voor hun waardevolle inzichten, open gesprekken en betrokkenheid. En een speciaal dankwoord gaat uit naar **Restaurant Camelia in Utrecht**, voor de gastvrije ontvangst en het heerlijke eten dat de avond een extra verbindende laag gaf.

Meer informatie over dit thema? Neem contact op met e.heemskerk@pharos.nl